

STRATEGIA INDUSTRIEI MINIERE PENTRU PERIOADA 2008-2020

(*SINTEZA*)

Analiza evoluției industriei miniere și starea actuală a acesteia

1.Introducere

Strategia de dezvoltare a industriei miniere promovată înainte de anul 1989 avea la bază conceptul autosușinerii în asigurarea cu resurse minerale a economiei, în scopul reducerii importurilor.

Rezultatul acesteia a constat în dezvoltarea unui sector minier mai mult decât ar fi permis potențialul de resurse minerale solide economic exploatabile de care dispune țara, ocupând direct peste 350.000 persoane și indirect alte 700.000 persoane.

Situația creată după 1989 a impus susținerea sectorului de către stat, pentru aceasta fiind necesar un mare efort bugetar.

În perioada 1990-2007, statul a cheltuit pentru susținerea sectorului minier, suma de 6.156,4 milioane dolari SUA, așa cum rezultă din tabelul 1:

Tabelul 1

Specificație	Valoare (echivalent milioane dolari SUA)
Subvenții	4.125,2
Transferuri sociale	316,9
Alocații de capital	1.714,3
Total	6.156,4

La aceasta se adaugă pentru perioada respectivă și o pierdere de exploatare în valoare de 1.729,4 milioane dolari SUA.

Rezultatele acțiunilor de restructurare din această perioadă au generat o serie de noi probleme, care, în principal, sunt:

- căderea bruscă a economiei regiunilor miniere afectate de restructurarea sectorului;
- amplificarea problemelor sociale în aceste regiuni;
- amplificarea problemelor de mediu

2. Situația bazei de resurse minerale solide valorificabile și nivelul de intervenție al statului

Resursele minerale care, în diverse stadii de cunoaștere pot fi exploatare cu actualele tehnologii miniere, sunt prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2

Substanța	Resurse minerale		Nivelul intervenției statului
	U.M.	Cantitate	
lignit	milioane tone	2800	redușă, la acordarea de subvenții pentru exploatarea în subteran a transferurilor sociale și, parțial, alocații de capital
hulă	milioane tone	900	majoră, prin acordarea de subvenții pentru exploatare, transferuri sociale și alocații de capital
minereuri auro-argentifere	milioane tone	40	foarte mare, prin acordarea de subvenții pentru exploatare, transferuri sociale, alocații de capital și eșalonarea datoriilor către furnizorii de energie electrică
minereuri polimetalice	milioane tone	90	
minereuri cuprifere	milioane tone	900	
minereu de uraniu	milioane tone	*	Majora, prin acordarea de subvenții pentru exploatare, transferuri sociale și alocații de capital
sare	milioane tone	4000	fără intervenție
apa minerala	milioane mc/zi		fără intervenție

* cantitatea resurselor are regim special

Condițiile geominere și caracteristicile mineralogice ale zăcămintelor din România sunt complexe, iar parametrii privind calitatea se situează la limita inferioară, raportat la calitatea zăcămintelor similare exploatare în prezent pe plan mondial, cu tehnologii performante și cu productivități de 5-12 ori mai mari.

3. Structura sectorului de exploatare a substanțelor minerale

În acest sector, își desfășoară activitatea un număr de 379 operatori economici din care 16 cu capital de stat și 363 cu capital privat, astfel:

cărbune: 2 companii naționale, respectiv SNLO și CNH Petroșani
 3 complexe energetice respectiv CE Rovinari, CE Turceni, CE Craiova,
 1 societate națională, respectiv SNC Ploiești

minereuri metalifere: 2 companii naționale, respectiv C.N. MINVEST S.A. Deva și C.N. REMIN S.A. Baia Mare
 4 societăți comerciale, respectiv S.C. MOLDOMIN S.A. Moldova Nouă, S.C. CUPRUMIN S.A. Abrud, S.C. Băița S.A. Stei și S.C. Bucovina Min Vatra Dornei
 5 operatori minieri - agenți economici cu capital privat

substanțe nemetalifere, roci utile
 330 operatori minieri - agenți economici cu capital privat

Substanțe radioactive (uraniu) 1 companie națională, respectiv CNU București

sare: 1 societate națională, respectiv S.N. Sării București

apa minerala 1 societate națională, respectiv SNAM București
 28 operatori - agenți economici cu capital privat

În prezent, activitatea de extracție se desfășoară în 25 de mine , 37 de cariere si 7 saline , iar cea de preparare în 9 de uzine, așa cum rezultă din tabelul 3:

Tabelul 3

Specificație	Total	Total din care:					
		Huilă	Lignit	Minereuri	Sare	Uraniu	Ape minerale
Mine	25	7	5	11	-	2	-
Cariere	37	-	26	10	1	-	-
Uzine de preparare	9	1	-	6	1	1	-
Surse de ape minerale	50	-	-	-	-	-	50
Saline	7	-	-	-	7	-	-

Având în vedere problemele cu care se confruntă societățile din minerit (gradul scăzut de atractivitate și situația financiară și operațională în vechea formă organizatorică) precum și contextul economic, pentru continuarea activității societăților din minerit, *s-a impus elaborarea unor proceduri de restructurare în perioada premergătoare privatizării pentru creșterea eficienței și atractivității*, aprobate prin HG nr.590/2006, proces în urma căruia companiile/societățile naționale din minerit au finalizat procesele de

reorganizare și s-au luat deciziile privind sectoarele care vor rămâne în activitate și minele care vor fi supuse închiderii pentru a se asigura criteriile necesare de performanță.

În acest sens la obiective din administrarea unui număr de 13 companii și societăți miniere a încetat activitatea în cursul anului 2006 iar prin H.G. nr.644/2007 încă 85 de obiective miniere au fost aprobate la închidere care se adaugă la cele 462 cu activitate sistată în perioada 1998 – 2006.

4. Starea infrastructurii și a nivelului tehnologic

Starea infrastructurii și a nivelului tehnologic diferă, în funcție de particularitățile substanței, capacitatea de finanțare a operatorilor minieri, de politicile de intervenție a statului, astfel:

Minereuri

Sectorul este caracterizat, în principal, de:

- reducerea nivelului tehnologic, urmare a:
 - uzurii fizice avansate a echipamentului minier (complexe mecanizate pentru exploatare, combine de înaintare și abataj, echipamente pentru perforare, echipamente de transport a minereurilor, echipamente pentru producerea de aer comprimat și de evacuare a apelor, instalații de aeraj, instalații de extracție, echipamente pentru uzinele de preparare, echipamente pentru automatizare și dispecerizare;
 - lipsei echipamentelor performante pentru executarea lucrărilor de pregătire și deschidere);
 - riscului crescut privind securitatea lucrătorilor din abataje;
 - rămăneri în urmă în executarea lucrărilor de investiții pentru punerea în funcțiune de noi capacități, în special în exploatările la zi de minereuri cuprifere, cu implicații asupra capacității de producție a unității;
 - construcții abandonate în incintele miniere, urmare a reducerii producției, a numărului de personal și, implicit, a necesarului de spațiu;
 - drumuri și accese spre incintele principale și auxiliare degradate.

Sare

Sectorul este caracterizat, în principal, de:

- starea tehnică a utilajelor și echipamentelor specifice din dotare generează costuri mari de întreținere datorită faptului acestea sunt, de regulă, cu o vechime mult peste durata normală de funcționare;

- restrângerea pieței interne în ultimii ani datorită declinului industriei de produse clorosodice, ceea ce a determinat diminuarea producției de sare în soluție, respectiv reducerea veniturilor din exploatare;
- creșterea cheltuielilor din exploatare datorita creșterii prețurilor și tarifelor la materii prime, materiale, combustibili și energie electrică, elemente cu pondere mare în costurile operaționale pentru produsele societății

Substanțe nemetalifere și roci utile

Sectorul este caracterizat, în principal, de:

- grad ridicat de uzură fizică și morală pentru utilajele folosite la exploatarea subterana și la zi;
- infrastructura deteriorată, generatoare de costuri suplimentare;
- predominant tehnologii învechite de prelucrare primara a substanțelor minerale;
- condiții precare de securitate și sănătate în munca;
- grad ridicat de deteriorare a mediului, neasigurat prin sistemul reglementat de garanții de refacere a mediului .

Ape minerale

Sectorul este caracterizat, în principal, de:

- echipamente performante de extracție și monitorizare a parametrilor calitativi și cantitativi la sursa;
- foraje echipate cu pompe submersibile prevăzute cu panouri de comanda și protecție automatizate, peste 50% dintre acestea având montate dispozitive de monitorizare automata a parametrilor: nivel, temperatura, conductivitate, pH, și oxigen dizolvat.

Evoluția producției și a consumului intern de produse miniere în perioada 1990-2007

Principalii factori care au influențat consumul și producția au fost:

- oscilația cererii de huiă și lignit manifestată prin reducerea, începând cu anul 1997, a necesarului de cărbune cocsificabil, piața internă solicitând maxim 3,5 milioane tone/an la o putere calorică de maxim 3.800 kcal/kg, precum și prin fluctuația consumului termocentralelor pe lignit;
- diminuarea treptată a sprijinului acordat de către stat pentru exploatarea minereurilor complexe și a minereurilor cuproase;
- oprirea de către Banca Națională, începând cu anul 2000, a achiziției de aur de pe piața internă;
- reducerea cererii de sare: pe piața internă, ca urmare a restructurării industriei chimice, iar pe piața externă, datorită conjuncturii internaționale.

Evoluția producției miniere în perioada 1990-2005 este prezentată în tabelul 4.

Tabelul 4

Produsul	U.M.	1990	1996	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Huila neta	mil. tone	3,9	5,3	4,3	3	3,5	3,7	3,0	3,1	2,7	2,6	2,6
Lignit	mil. tone	33,7	36,5	29,1	26	29,7	29,3	30,0	29,1	28,1	32,4	32,7
Cupru în concentrate	mii tone	32,0	24,5	23,6	16,1	19,1	21,7	18,7	16,5	13,7	19,3	3,1
Zinc în concentrate	mii tone	3,6	31,3	29,4	26,3	28,6	29,7	22,6	17,4	10,4	8,6	0,003
Plumb în concentrate	mii tone	25,1	18,8	17,1	16,2	17,1	18,5	15,4	13,0	12,3	6,3	0,007
Concentrate cuproase	mii tone	212,4	172,0	165,5	114,4	119,8	104,8	88,8	78,4	70,0	52,4	13,6
Concentrate zincoase	mii tone	41,5	30,5	32,9	45,9	49,3	44,1	40,3	33,0	27,2	15,6	0,01
Concentrate plumboase	mii tone	14,6	15,3	15,3	21,6	21,9	20,4	20,9	17,3	12,3	9,4	0,09
Minereu Fe - Mn	mii tone	795,8	465,8	367,7	198,6	237,5	249,8	216,6	199,4	147,4	158,5	46,9
Sare	mil. tone	4,2	2,6	2,6	2,3	2,2	2,7	2,4	2,4	2,4	2,6	2,5
Ape minerale	mil. litri	200	358	404	857	898	950	1.008	994	943	1.025	1.215
Nămoluri aurifere	mii tone	0,05	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	10,5	0,002	0,001	0,1	-
Concentrate aurifere	mii tone	78,3	139,7	120,9	80,3	77,7	75,6	62,9	42,9	41,4	10,1	-
Concentrat octoxid U	kg	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Pulbere dioxid U	kg	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

* cantitatea produsului are regim special

Evoluția consumului intern de produse miniere exploatare în România în perioada 1990-2006

Întreaga cantitate de produse miniere realizate în țară până în anul 1996 a fost preluată de agenții economici interni.

Urmare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 190/2000, republicată în 2004, privind regimul metalelor prețioase în România, cu modificările ulterioare și a ordinului Ministrului Industriei și Resurselor nr. 391/2003, s-a aprobat exportul de concentrate neferoase și metale prețioase subvenționate.

În perioada 2000 – 2004 uzinele metalurgice de prelucrare a concentratelor de minereuri neferoase și-au sistat activitatea și, ca atare, produsele miniere respective au fost valorificate la export.

Destinația producției începând cu anul 1999 este prezentată în tabelul 5.

Tabelul 5

Anul	U.M.	Total metal în concentrate	din care, pentru:				
			intern		extern		
			neferoase	aurifere	neferoase	nămol aurifer	pirite aurifere
1999	tone	61.100	23.300	2,43	37.800	0,3	0,17
2000	tone	58.500	19.900	2,42	38.600	0,18	-
2001	tone	64.800	24.900	1,04	39.900	1,51	0,05
2002	tone	58.564	18.865	0,41	39.699	1,56	0,02
2003	tone	56.774	20.390,9	1,45	35.810	-	-
2004	tone	46.847	19.458,2	1,50	27.995	-	-
2005	tone	35.490,6	17.513,0	1,60	17.976,0	-	-
2006	tone	24.131,9	10.353,4	14,7	14.789,8	-	-
2007	tone	3.053,8	943,8	-	2.154,7	-	-

Banca Națională a României a sistat, din anul 2001, cumpărarea aurului rezultat din prelucrarea concentratelor, respectiv de la agenții economici autohtoni. În perioada 2000-2005, consumul intern de cărbune a cunoscut oscilații, evoluând așa cum este prezentat în tabelul 6.

Tabelul 6

Produsul	U.M.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Huilă energetică	milioane tone	3	3,5	3,7	3,0	3,1	2,7	2,6	2,6
Lignit	milioane tone	26	29,7	29,3	30,0	29,1	27,2	32,4	32,7

Piața sării a fost influențată de cererea externă și de evoluțiile din industria sodei, așa cum rezultă din tab. 7.

Tabelul 7

Produsul	U.M.		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Sare gemă	mii tone	intern	402	384	339	321	371,1	362,4	332,7	383	266
		extern	470	450	340	366	539,6	502,3	564,0	507	501
Sare în soluție	mii tone	intern	1281	1442	1516	1529	1.502,0	1.529,5	1.485,1	1.690	1.654

Piața apei minerale se prezintă în tabelul 8

Tabelul 8

Produsul	U.M.		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Apa minerala naturala	litri / loc	intern	25,5	32,0	33,3	36,5	40,4	37,8	37,4	46,6	55,2

Piața produselor uranifere

Tabelul 9

Produsul	U.M.		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Concentrat DUNa	kg	intern	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Concentrat octoxid de uraniu	Kg	intern	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Pulbere dioxid de uraniu	kg	intern	*	*	*	*	*	*	*	*	*

* cantitatea produsului are regim special

Cadrul legislativ

Activitatea minieră este reglementată prin Constituția României, respectiv, prin Legea minelor nr. 85/2003 și actele normative emise în aplicarea acesteia.

Cadrul instituțional

În baza reglementărilor specifice a fost creat și organizat cadrul instituțional, aceasta constituindu-se în prezent din:

- Ministerul Economiei și Finanelor (MEF), instituție publică care elaborează politica Guvernului în domeniul minier și asigură administrarea proprietății publice în domeniul resurselor minerale;
- Agenția Națională pentru Dezvoltarea Zonelor Miniere (ANDZM), responsabilă pentru promovarea măsurilor și acțiunilor de atenuare a impactului social și regenerarea socio-economică a comunităților în care s-a produs de restructurarea sectorului;
- Autoritatea de Valorificare a Activelor Statului (AVAS), care preia și își asumă toate obligațiile ce decurg din calitatea sa de acționar al statului privind administrarea, restructurarea, privatizarea și, după caz, lichidarea societăților comerciale și ale companiilor naționale care au fost transferate în portofoliul său;
- Agenția Națională pentru Resurse Minerale (ANRM), desemnată ca autoritate competentă pentru gestionarea în numele statului a bazei de resurse minerale ale țării.

Personalul din companiile și societățile miniere

Situația pe vârste a personalului din companiile și societățile miniere la 31.12.2007 este prezentată în tab.14.

Tabelul 14

Specificație	U.M.	Total	din care, cu vârsta:			
			sub 25	26 -35	36 -45	peste 45
Lignit	nr. pers.	14.743	149	3.649	6.920	4.025
Huilă	nr. pers.	11.764	25	2.444	6.139	3.106
Minereuri	nr. pers.	1.612	44	382	761	426
Sare	nr. pers.	2.150	51	342	928	829
Uraniu	nr. pers	1.694	80	605	739	270
Ape minerale naturale	nr. pers	138	21	14	48	55
Total	nr. pers.	32.101	370	7.436	15.535	8.711

Structura pe sexe și categorii de personal se prezintă în tabelul 15.

Tabelul 15

Specificație	U.M.	Total personal	Total personal		din total personal		
			bărbați	femei	TESA	muncitori	
						Total	din care, în subteran
Lignit	nr. pers.	14.743	13.057	1.686	1.470	12.557	1.494
Huilă	nr. pers.	11.764	10.016	1.748	1.348	10.515	8.540
Minereuri	nr. pers.	1.612	1.357	255	276	1.314	325
Sare	nr. pers.	2.150	1.759	391	396	1.754	429
Uraniu	nr. pers	1.694	1.314	380	280	1.414	620
Ape minerale naturale	nr. pers	138	101	37	49	89	-
Total	nr.pers.	32.101	27.604	4.497	3.819	27.643	11.408

Din datele prezentate rezultă următoarele concluzii:

- vârsta medie de 38 ani, relativ scăzută, face ca numărul persoanelor care pot părăsi unitățile pe căi naturale în perspectiva următorilor trei ani să fie foarte redus;
- concentrarea majorității persoanelor pe un interval de vârstă cuprins între 35-45 ani, urmare a încetirii ritmului angajărilor sau chiar al sistării acestora;
- existența a 4.497 femei, număr relativ mare raportat la specificul activității, ceea ce face ca un procent important al acestora să fie plasat în locuri de muncă cu condiții deosebite.

Nivelul pregătirii angajaților companiilor/societăților miniere la data de 31.12.2007, se prezintă în tabelul 16.

Tabelul 16

Compania/Societatea	Pregătire de bază		Pregătire medie		Pregătire superioară	
	Nr. angajați	%	Nr. angajați	%	Nr. angajați	%
Total huila	3.446	29,3	6.915	58,7	1.403	12,0
CNH - SA Petroșani	3.446	29,3	6.915	58,7	1.403	12,0
Total lignit	8.803	59,7	4.342	29,4	1.598	10,9
SNL Oltenia -S.A.	7.176	79,8	892	9,9	922	10,3
SNC Ploiești -S.A.	49	33,8	27	18,6	69	47,6
CE ROVINARI -S.A.*	1.484	54,0	914	33,0	352	13,0
CE TURCENI -S.A.*	30	1,2	2.254	90,4	209	8,4
CE CRAIOVA -S.A.*	64	16,0	255	72,0	46	12,0
Total minereuri	713	44,2	628	38,9	271	16,9
S.C. MINVEST -S.A. Deva	21	6,0	248	69,0	92	25,0
S.C. REMIN -S.A. Baia Mare	449	85,0	26	5,0	52	10,0
S.C. MOLDOMIN S.A.	47	35,0	67	49,0	22	16,0
S.C. CUPRUMIN -S.A.	18	12,8	92	65,2	31	22,2
S.C. BAITA -S.A. Stei	156	78,0	12	6,0	31	16,0
S.C. MINBUCOVINA -S.A.	22	9,0	183	74,0	42	17,0
Total uraniu	198	11,7	1.256	74,1	240	14,2
CNU -S.A. București	198	11,7	1.256	74,1	240	14,2
Total sare	1.316	61,2	580	26,9	254	11,9
SNS București	1.316	61,2	580	26,9	254	11,9
Total ape minerale	75	54,3	30	21,7	33	24,0
SNAM București	75	54,3	30	21,7	33	24,0
TOTAL GENERAL	14.551	45,3	13.751	42,8	3.799	11,9

* numai pentru activitatea miniera

Această situație arată că o primă și urgentă măsură în sarcina operatorilor minieri este aceea de organizare a cursurilor de pregătire pentru întreg personalul, având ca obiective:

- (i)informarea acestuia despre situație și șansele minelor în care lucrează de a exista;
- (ii)posibilitățile existente de a-și găsi noi locuri de muncă;
- (iii)meseriile care se caută pe piața muncii.

Principalele obiective ale strategiei sectorului minier

Ca răspuns la situația creată în economie, Guvernul, prin strategia elaborată, își propune să atingă următoarele obiective majore:

- **Abordarea activității în industria minieră pe principii de piață liberă**
- ***Reducerea implicării directe a Guvernului prin atragerea treptată de investiții din sectorul privat, având în vedere:***
 - promovarea parteneriatului public-privat pentru asigurarea surselor de finanțare necesare dezvoltării și modernizării în vederea privatizării minelor viabile și cu condiții de viabilizare;
 - promovarea unui management orientat către piață și eficiență economică.
 - acordarea de ajutor de stat sub forma de subvenții și alocații de capital pentru activitatea de exploatare și prelucrare a minereurilor uranifere și de rafinare a concentratelor tehnice conform prevederilor Tratatelor de aderare a României la UE și EURATOM.
- ***Desfășurarea activităților miniere în condiții de protecție a mediului;***
- ***Desfășurarea activităților miniere în condiții de securitate și sănătate a muncii;***
- ***Atenuarea problemelor sociale determinate de închiderea minelor neeconomice și regenerarea socio-economice din regiunile miniere afectate, având în vedere:***
- ***Continuarea procesului de închidere și ecologizare a minelor și urmărirea comportării în timp a perimetrelor***

Condiționalități în procesul de implementare a strategiei

Există o intercondiționalitate fundamentală între strategia industriei miniere, strategia energetică și strategia de dezvoltare regională a zonelor miniere afectate de restructurare, deoarece:

- energia electrică produsă în termocentralele care folosesc cărbune va reprezenta în perspectiva anilor 2007-2020 circa 33-35 % din totalul energiei electrice produse în România, acesta fapt fiind determinat în principal de necesitatea menținerii unei surse de purtători primari de energie la îndemâna Guvernului, de politica de modernizare a centralelor consumatoare de cărbune promovată de Ministerul Economiei și Finanțelor ceea ce va impune necesitatea creșterii producției de lignit de la 30 milioane tone/an în prezent la 35 milioane tone/ an în 2010 iar a celei de huila de la 2.6 milioane tone/an în prezent la 2,9 milioane tone/an în 2010 (anexa 3).
- energia electrică produsă în centrala nucleară care folosește combustibil din uraniu produs în țară va reprezenta în perspectiva anilor 2008-2020 cca. 15% din totalul energiei electrice produse în România având în vedere resursele interne disponibile;

- existența unor potențiali investitori pentru sectorul de minereuri ca urmare a evoluției favorabile a pieței metalelor și perspectiva privatizării acestei activități;
- evoluția preturilor la octoxid de uraniu pe piață mondială.
- un număr de 155 localități din regiunile miniere depindeau la data încetării activității miniere în proporție mai mare de 50 % de veniturile asigurate din activitatea minieră desfășurată pe aria geografică a acestora;
- situația socială și materială a cca. 32.000 persoane angajate în activitatea minieră, precum și a peste 150.000 persoane din ramuri de activitate conexe și colaterale, depinde direct sau indirect de evoluția activității în sector;
- situația socială a peste 50.000 de tineri din zonele miniere este afectată de recesiunea economică a regiunilor miniere ca rezultat al restructurării sectorului;

Implementarea în corelare a programelor preconizate pentru realizarea reformei în sectorul minier, punerea industriei miniere pe baze comerciale, privatizarea unităților viabile și cu condiții de viabilizare, reconstrucția economică și socială a regiunilor miniere afectate și protecția socială a personalului afectat sunt condiționate de asigurarea cadrului de reglementare adecvat, a surselor de finanțare și a instituțiilor responsabile cu implementarea strategiei.

Elaborarea și promovarea până la finalul anului 2008 a unor reglementări care să asigure cadrul legislativ pentru funcționarea sectorului minier în condițiile economiei de piață și a drepturilor și obligațiilor comunităților miniere constituie una dintre condițiile prioritare ale procesului de implementare.

Priorități ale strategiei

4.1. Priorități generale

Ațiunile prezentate detaliat în strategie sunt orientate pe termen scurt, mediu și lung, în funcție de următoarele priorități:

- necesitatea de continuare a restructurării capacităților de producție și economico-financiare ale operatorilor miniери;
- asumarea responsabilității de către guvern, pentru obligațiile istorice privind protecția mediului;
- creșterea capacității autorităților publice locale în vederea implementării eficiente a programelor care să asigure reconstrucția socioeconomică a zonelor afectate de oprirea activității miniere
- rezolvarea problemelor de mediu generate de activitățile miniere cu respectarea obligațiilor asumate prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană;

- asigurarea resurselor financiare necesare derulării procesului de închidere și ecologizare.

4.2. Priorități specifice;

Pentru minereuri și sare:

- restructurarea prin atragere de investiții pentru activitatea de exploatare și preparare în regim public-privat pe baza unor contracte de cooperare, ca urmare a eliminării intervenției statului în susținerea activității
- derularea privatizării în continuarea procesului de restructurare

Pentru ape minerale:

- restructurare, privatizare în corelare cu modificările legislative în domeniu.

Pentru substanțele minerale nemetalifere și roci utile:

- monitorizarea de către Ministerul Economiei și Finanțelor a dezvoltării activității de exploatare și valorificare a substanțelor minerale nemetalifere și rocilor utile, în scopul:
 - asigurării asistenței instituționale prin Ministerul Economiei și Finanțelor la dezvoltarea activităților, diversificarea producției și accesul pe piețele externe;
 - colaborării cu patronatele din domeniu pentru îmbunătățirea cadrului de reglementari.

Politici, instrumente și resurse necesare pentru realizarea principalelor obiective ale strategiei sectorului minier

Pentru ca Guvernul să își aducă la îndeplinire această misiune, este necesară adoptarea unor politici care să îi permită să intervină prin măsuri legislative și de reglementare și prin alocare de fonduri orientate, cu precădere, către finanțarea acțiunilor pentru implementarea acestora.

Politici privind reconsiderarea structurilor instituționale și a capacităților existente în sectorul minier

Performanțele economice ale industriei miniere din România arată că activitatea operatorilor din minerit în domeniul cărbunelui brun, huilei și minereurilor neferoase este neeconomică, fapt pentru care trebuie reconsiderate capacitățile existente în sensul opririi activității și închiderii minelor neviabile și concentrării efortului financiar pentru modernizarea minelor cu perspectivă de a deveni viabile și cu funcționare fără pierderi.

Măsura 1: Revizuirea cadrului legislativ, în domeniul sectorului minier, în vederea perfecționării acestuia

Promovarea Strategiei Industriei Miniere, precum și implementarea acesteia impune adoptarea unui set de reglementări de natură legislativă și organizatorică, având ca obiective principale:

- modificarea și completarea Legii Minelor 85/2003;
- elaborarea și promovarea actului normativ privind înființarea, organizarea și funcționarea *Autorității Miniere*;
- elaborarea și promovarea actului normativ de modificare a OUG 64/1997 privind înființarea Agenției Naționale pentru Dezvoltarea Zonelor Miniere, cu modificările și completările ulterioare;
- reorganizarea S.C. CONVERSMIN S.A ca entitate specializată în domeniul reconstrucției ecologice și monitorizării postînchidere a factorilor de mediu din zonele afectate de activitățile din minerit care efectuează managementul procesului de închidere a obiectivelor industriale neviabile;
- elaborarea și promovarea Legii Apelor Minerale și a actelor normative pentru aplicarea acesteia;
- elaborarea și promovarea cadrului de reglementari privind restructurarea financiară, reorganizarea în vederea viabilizării și privatizării, lichidarea societăților miniere, drepturile și obligațiile autorităților publice locale din comunele/orașele fata de care societățile miniere au obligații;
- elaborarea și promovarea legii privind unele măsuri în vederea asigurării terenurilor necesare lucrărilor miniere pentru exploatarea zăcămintelor de lignit;
- modificarea și completarea HG 765/1994 privind stabilirea cotelor de cheltuieli necesare realizării, dezvoltării și modernizării producției în sectorul extractiv minier, țitei și gaze naturale;
- aprobarea prin HG a cadrului de reglementare pentru gestionarea deșeurilor miniere în baza Documentului de poziție a României privind aderarea la UE capitolul 22 Protecția mediului;
- promovarea actului normativ privind condițiile de valorificare a metalelor din haldele de steril și iazurile uzinelor de preparare;
- revizuirea cadrului de reglementari pentru închiderea minelor prin modificarea și completarea lor;
- elaborarea Normelor specifice activităților de închidere, ecologizare și monitorizare postînchidere a obiectivelor miniere/industriale cu activitate sistată;
- promovarea actului normativ privind preluarea terenurilor reabilite rezultate în urma închiderii minelor de către autoritățile publice locale;
- promovarea actului normativ privind politica de reforma (restructurare-privatizare) a sectorului de extracție a sării;
- revizuirea normelor de tehnica a securității muncii în corelare cu normele internaționale și performanțele înregistrate în construcția echipamentelor specifice;
- elaborarea și promovarea actului normativ privind asigurarea structurii de personal obligatoriu pentru societățile/companiile ce executa activități miniere, în corelare cu prevederile legislației în vigoare;

- promovarea actului normativ privind reorganizarea sectorului huila pentru crearea unei structuri organizatorice viabile în vederea realizării unui complex energetic.

Măsura 2: Elaborarea politicilor publice pentru sectorul minier

Promovarea reglementărilor de natură legislativă specifice categoriilor de resurse minerale se vor realiza prin elaborarea politicilor publice specifice astfel:

- elaborarea politicii publice pentru valorificarea resurselor de lignit din bazinul minier al Olteniei ca parte a Strategiei sectorului minier pentru perioada 2008-2020.
- Elaborarea politicii publice de valorificare a resurselor interne de uraniu prin dezvoltarea activității de extracție, prepararea minereurilor uranifere și rafinarea concentratelor tehnice și a stocurilor de concentrate tehnice, ca parte a strategiei;
- Elaborarea politicii publice pentru asigurarea cu combustibil a centralelor pentru termoficare Brașov, Bacău, Oradea, Arad, Timișoara, Halânga, Govora, Craiova II, Iași, Suceava, Paroșeni și Mintia ca parte a Strategiei sectorului minier pentru perioada 2008-2020;
- Elaborarea politicii publice privind asumarea de către stat a obligațiilor de refacere a mediului pentru degradările produse înainte de 01.01.2007 coroborat cu dispoziții legislative privind trecerea în sarcina operatorilor privați a obligațiilor privind închiderea obiectivelor miniere la încetarea exploatării, prin prevederea încă din faza elaborării documentațiilor pentru obținerea/preluarea licențelor de exploatare (*greenfield*), a valorilor necesare refacerii durabile a mediului, inclusiv infrastructura și costurile necesare racordării la sistemului național integrat de monitorizare postînchidere a factorilor de mediu;
- Elaborarea politicii publice privind „Reconstrucția socioeconomiei a localităților din zonele cele mai afectate, în vederea transformării acestora în poli de dezvoltare și implicit de creare de locuri de munca și pentru zonele adiacente”.

Măsura 3: Reorganizarea instituțiilor publice implicate în dezvoltarea sectorului minier

Este necesară îmbunătățirea capacității instituțiilor publice implicate în administrarea și monitorizarea activităților miniere, acordându-se o atenție sporită relației cu sectorul privat ;

În acest sens, sunt necesare:

- înființarea Autorității Miniere, organism cu rolul de reglementare, organizare și control la nivel național a activităților din sectorul minier;
- asigurarea personalului calificat, cunoscător al problemelor din sector;

- instruirea personalului angajat în aceste instituții, corespunzător procedurilor și exigențelor impuse de aderarea României la Uniunea Europeană;
- instituționalizarea unui sistem de informare și comunicare cu celelalte instituții publice implicate în procesul de reformă al industriei miniere;
- finanțarea și optimizarea achiziției de echipamente, a dotărilor corespunzătoare și a logisticii necesare punerii în funcțiune a acestora;
- reorganizarea Agenției Naționale pentru Dezvoltarea Zonelor Miniere în concordanță cu evoluțiile din sector și din comunitățile afectate, precum și a cadrului legislativ din România.

Măsura 4: Reducerea graduală a rolului statului în activitățile miniere de explorare și exploatare

- finanțarea de către stat numai a "Programului Național de Cercetare Geologică" (prospecțiuni) pentru asigurarea informațiilor geologice structurale;
- promovarea documentațiilor pentru aprobarea închiderii minei însoțită de "programul de protecție socială a personalului";

Politici privind eliminarea pierderilor financiare și creșterea eficienței economice în sectorul minier

Activitatea operatorilor minieri cu capital de stat din sectorul huilei și al minereurilor este neeconomică, statul fiind obligat să aloce importante resurse financiare pentru subvenționarea operațiunilor de exploatare, a lucrărilor de investiții, precum și pentru transferuri sociale;

Aceasta impune luarea de măsuri care să conducă la eliminarea pierderilor și reducerea subvențiilor operatorilor economici cu capital de stat până la privatizare.

Măsura 1: Restructurarea capacităților de producție și îmbunătățirea performanțelor tehnologice.

Guvernul va trece la restructurarea capacităților de producție, ritmul și măsurile adoptate fiind stabilite prin luarea în considerare a următorilor factori:

- eliminarea subvențiilor pentru sectoarele de minereuri și lignit începând cu anul 2007;
- acordarea ajutorului de stat pentru restructurare sub forma alocațiilor de capital în scopul viabilizării minelor din sectorul de minereuri și lignit în perioada 2007-2008, în conformitate cu reglementările din UE care permit membrilor Uniunii să acorde firmelor în dificultate ajutor o dată la 10 ani.

- acordarea de ajutor de stat sub forma de subvenții și alocații de capital pentru activitatea de exploatare și prelucrare a minereurilor uranifere și de rafinare a concentratelor tehnice conform prevederilor Tratatelor de aderare a României la UE și EURATOM;
- Regulamentul (CE) 1407/2002/ permite țărilor membre ca exploatarea huilei energetice să fie subvenționată până în anul 2010;
- diminuarea treptată a pierderilor de exploatare și a subvenției, prin reabilitarea tehnică și tehnologică a minelor din sectorul huila;
- reconsiderarea perimetrelor de exploatare, în vederea concentrării activității în zonele cele mai productive.
- dirijarea alocațiilor de capital (fonduri pentru investiții) pentru sectorul de huilă, numai către zonele cu șanse de reabilitare și/sau de privatizare;

Pentru îmbunătățirea performanțelor tehnologice, se va acționa prin:

Minereuri

- atragerea de investiții și investitori în parteneriat cu minele viabile pentru accesarea ajutorului de restructurare pentru modernizarea și re tehnologizarea operațiunilor de exploatare și preparare în condiții de protecția mediului

Sare

- atragerea de investiții și investitori în parteneriat cu minele viabile pentru accesarea ajutorului de restructurare pentru modernizarea și re tehnologizarea operațiunilor de exploatare și preparare în condiții de protecția mediului și extinderea pieței

Substanțe nemetalifere și roci utile

- inițierea comunicării cu instituțiile statului responsabile pentru elaborarea, promovarea și implementarea politicilor industriale;
- sprijin instituționalizat în rezolvarea problemelor determinate de constrângerile administrative și legislative.

Apa minerala

- crearea cadrului de reglementari specifice destinat dezvoltării armonioase a exploatării rezervelor de apă raportat la cerințele consumatorilor

Măsura 2: Închiderea minelor neviabile

Măsura 3: Restructurarea financiară a companiilor/societăților miniere

Situația financiară a companiilor și societăților miniere impune adoptarea unor măsuri de restructurare, constând în:

- elaborarea cadrului legislativ necesar restructurării sectorului minier;
- controlul creșterilor salariale și a condițiilor de acordare a altor drepturi de personal.

Măsura 4: Utilizarea activelor (clădiri, lucrări miniere, utilități, suprafețe de teren) devenite disponibile în scopul susținerii reconstrucției economice a regiunilor afectate

Activele aparținând minelor pentru care fost aprobată prin hotărâre de Guvern decizia de închidere vor fi folosite, cu prioritate, în scopul creării de noi afaceri, care să sprijine reconstrucția economică a regiunii și care să ofere noi locuri de muncă destinate persoanelor disponibilizate.

Punerea în practică a programelor de reformă pentru companiile/societățile miniere vor genera spații disponibile în incintele minelor închise, pentru care se va proceda la:

- inventarierea activelor care ar putea avea și altă utilizare decât pentru activități miniere;
- consultarea comunității locale privind interesul pentru folosirea activelor devenite disponibile;
- selectarea spațiilor și terenurilor din incintele minelor devenite disponibile, în urma închiderii, în vederea utilizării acestora în programul de dezvoltare și restructurare socioeconomică a localităților din zonele Rovinari, Mătășari, Motru, Petrila, Petroșani, Vulcan, Aninoasa, Lupeni, Uricani, Anina, Borșa, Băiuț, Cavnic, Brad, Ghelari, Rodna, Borșa, Teliuc, Abrud, Zlatna, Baia de Arieș, Bălan, Oravița și Moldova Nouă.
- punerea celorlalte spații la cerere la dispoziția autorităților locale pentru utilizarea lor în interesul comunității locale.

Politici privind reconstrucția și protecția mediului

Deși există un cadru de reglementări care se adresează instituțiilor de resort, operatorilor minieri cu capital de stat, titulari de licență, le lipsește capacitatea de monitorizare și executare a lucrărilor de refacere a mediului în mod corespunzător.

Măsura 1: Continuarea exploatarii resurselor minerale solide în condiții de performanță din punct de vedere al protecției mediului

Măsura 2: Refacerea mediului afectat de exploatarea miniere

Măsura 3: Adoptarea de Norme specifice privind închiderea minelor, refacerea durabilă a mediului și monitorizarea post închidere a perimetrelor amenajate;

Măsura 4: Reorganizarea S.C. CONVERSMIN S.A ca entitate specializată în domeniul reconstrucției ecologice și monitorizării post închidere a factorilor de mediu din zonele afectate de activitățile din minieră pentru efectuarea managementului procesului de închidere a obiectivelor industriale neviabile;

Măsura 5: Adoptarea unui Memorandum de Înțelegere M.E.F. – M.M.D.D. – M.D.L.P.L. – M.I.R.A. privind importanța asigurării resurselor financiare pe termen mediu și lung pentru derularea procesului de închidere și ecologizare a obiectivelor și pentru crearea unui sistem național integrat de monitorizare a impacturilor de mediu ca instrument eficient de prevenire, planificare și răspuns în situațiile de urgență ;

În condițiile asumării de către stat a responsabilității pentru obligațiile istorice privind refacerea mediului afectat de impactul activităților extractive este necesară asigurarea prin bugetul de stat a valorilor anuale necesare derulării în condiții de eficiență a activităților specifice procesului de închidere și ecologizare a obiectivelor miniere prin:

- **asigurarea resurselor financiare pe termen mediu și lung** pentru derularea procesului de închidere și ecologizare a obiectivelor miniere prin aprobarea / **asumarea unui buget previzionat** pentru derularea procesului de închidere și ecologizare care să prevadă **cuprinderea cu prioritate în bugetele de stat a valorilor anuale fundamentate pentru perioada 2008 – 2020** ;

Măsura 6: Antrenarea instituțiilor de învățământ și cercetare în fundamentarea și implementarea Programelor de refacerea mediului și dezvoltare durabilă;

Politici privind îmbunătățirea securității și sănătății în muncii

Măsura 1: Asigurarea condițiilor pentru implementarea programelor operatorilor minieri din sectorul huilei cu privire la securitatea și sănătatea în muncii, care vizează:

- crearea cadrului instituțional pentru avizarea și aprobarea programelor pentru securitatea și sănătatea în muncii, ca parte a programelor de restructurare ce stau la baza acordării ajutorului de stat, după însușirea acestora de către Comisia Europeană;
- asigurarea resurselor necesare finanțării și controlul modului de utilizare a acestora.

Măsura 2: Organizarea unei structuri de salvare miniera la nivel național.

- transformarea Stației Centrale de Salvare Miniera – Petroșani într-o instituție având ca obiect de activitate salvarea miniera subterana și la suprafață, la nivel național, și dotarea ei corespunzătoare obiectului de activitate;

Măsura 3: Asigurarea, instruirea și perfecționarea forței de munca.

Punerea în aplicare a cadrului de reglementări privind asigurarea structurii de personal obligatoriu pentru societățile/companiile ce executa activități miniere, în corelare cu prevederile legislației în vigoare pentru:

- asigurarea cu personal pentru noile tehnologii și cele existente și/sau necesitatea fiziologică a schimbării locurilor de muncă din fronturile de lucru, drepturile și obligațiile acestor persoane;
- elaborarea de către patronat de comun acord cu sindicatele a unui cod privind condițiile de angajare pentru completarea cu preponderență a locurilor cele mai productive cu personal calificat corespunzător și personal tehnic de specialitate;
- asigurarea de personal calificat capabil fizic și psihic să lucreze în sectorul minier ce urmează a fi pregătit în domeniul noilor tehnologii conform prevederilor din contractele colective de muncă;
- asigurarea cu personal specializat, atestat / autorizat conform legislației din România și UE

Politici privind protecția socială a personalului afectat de restructurare

Procesului de restructurarea derulat până în prezent prin anvergura sa a afectat atât personalul operatorilor minieri ale căror mine se închid, cât și personalul operatorilor care își continuă activitatea. De aceea prin strategie sau stabilit politici de protecție socială, care urmează ca, de la caz la caz, să fie aplicată pentru persoanele disponibilizate până la 31.12.2006 cât și cele care vor fi disponibilizate după aceasta data dar numai din rațiuni de restrângere a activității.

Consiliile locale ale așezărilor din zonele miniere cu sprijinul ANDZM și AJOFM vor proceda imediat după aprobarea strategiei la elaborarea de studii, având ca temă evaluarea situației socio-economice din fiecare regiune minieră importantă.

Ministerul Muncii Familiei și Egalității de șanse (MMFES), ANOFM, MEF, ANDZM și operatorii minieri vor fi responsabili pentru implementarea măsurilor de protecție socială.

Măsura 1: Promovarea dialogului individual și colectiv pentru informarea angajaților cu privire la situația și perspectiva unității

Măsura 2: Formarea profesională a personalului disponibilizat precum și a celui angajat în industria minieră pentru mărirea șanselor acestuia pe piața muncii.

Măsura 3: Asigurarea protecției sociale a persoanelor disponibilizate din activitatea minieră

Măsura 4: Susținerea unui program de lucrări, având ca scop ocuparea temporară a persoanelor disponibilizate în vederea menținerii acestora într-o formă de activitate care să le faciliteze accesul pe piața forței de muncă

Măsura 5: Protecția socială a persoanelor disponibilizate, cu șanse minime în găsirea unui loc de muncă, ca urmare a vârstei, a lipsei de pregătire și a stării fizice

Măsura 6: Protecția socială a familiilor persoanelor disponibilizate, fără șanse de angajare, în vederea prevenirii excluderii acestora și în special a copiilor de la învățământ și educație

Măsura 7: Crearea de alternative viabile pentru tânăra generație, care să asigure condiții de dezvoltare a personalității celor ce rămân în zonă

Măsura 8: Monitorizarea efectelor implementării politicii de protecție socială a personalului afectat de restructurare

MEF în calitate de responsabil pentru implementarea Strategiei industriei miniere are obligația de a verifica și a face public periodic impactul măsurilor de protecție socială în vederea îndeplinirii acestor cerințe se va proceda la:

- efectuarea de sondaje periodice pe arii geografice definite, privind impactul produs de implementarea strategiei asupra cetățenilor și comunității;
- coroborarea rezultatelor obținute cu rezultatele cercetărilor întreprinse și de alte instituții în zonele respective;
- interpretarea rezultatelor și publicarea pe site-ul MEF a rapoartelor de monitorizare

Politici privind regenerarea socioeconomică a regiunilor miniere afectate de restructurare

Închiderea minelor a condus, atât la diminuarea veniturilor populației din regiunile respective, cu consecințe restrictive asupra economiei locale, cât și la diminuarea veniturilor bugetelor locale.

Odată cu aprobarea prezentei strategii, se promovează și politica publică „Reconstrucția socioeconomică a localităților din zonele cele mai afectate, în vederea transformării acestora în poli de dezvoltare și implicit de creare de locuri de muncă și pentru zonele adiacente”, respectiv: Borșa, Cavnic, Băiuț – Jud. Maramureș;

Abrud, Baia de Arieș, Zlatna – Jud. Alba; Brad, Călan, Ghelari, Teliuc, Petrila, Petroșani, Aninoasa, Vulcan, Lupeni, Uricani – Jud. Hunedoara; Motru, Mătășari, Rovinari – Jud. Gorj; Anina, Moldova Noua, Oravița – Jud. Caraș Severin, Bălan – jud. Harghita, Rodna-Jud. Bistrița Năsăud.

ANDZM va sprijini Autoritățile publice locale pentru elaborarea planurilor de dezvoltare strategică participativă pentru toate localitățile afectate de restructurarea sectorului minier în vederea creșterii accesibilității acestora la resurse financiare asigurate din fondurile structurale urmare a aderării României la Comunitatea Europeană.

MEF prin ANDZM este responsabil pentru implementarea politicilor privind reconstrucția economică a regiunilor afectate de restructurarea sectorului minier.

Ministerul Internelor și Reformei Administrative este responsabil pentru asigurarea legăturii cu autoritățile locale.

În măsura în care necesitățile o impun MEF va atrage și alte instituții în rezolvarea acestor măsuri. Pentru implementarea politicilor privind reconstrucția economică a regiunilor miniere afectate, se prevăd o serie de măsuri și acțiuni, după cum urmează:

***Măsura 1:** Transformarea localităților pe aria cărora sunt amplasate dependințe și anexe tehnologice și terenuri reabilite, (active) ale minelor ce urmează a fi închise, în zone favorabile dezvoltării sectorului privat*

***Măsura 2:** Reutilizarea activelor (dependințelor și anexelor tehnologice) și a suprafețelor de teren devenite disponibile prin închiderea minelor, în scopul dezvoltării de activități economice alternative în regiune*

***Măsura 3:** Asigurarea consensului local și comunitar printr-un proces de planificare strategică participativă de identificare a necesităților prioritare astfel încât să atragă investiții și să asigure implicarea comunității.*

În îndeplinirea măsurii prin subcomponenta „Creșterea capacității comunităților” parte a proiectului finanțat de BIRD se vor derula următoarele acțiuni:

- instruirea autorităților publice locale și a membrilor comunității privind procedurile de planificare comunitară și de implicare participativă la realizarea proiectelor pentru rezolvarea necesităților identificate;

- facilitarea autorităților publice locale interesate, în realizarea procesului de planificare strategică participativă și întocmirea Planului de dezvoltare socioeconomie a comunității și asumarea acestuia de către Consiliul Local;
- sprijinirea autorităților publice locale pentru întocmirea proiectelor rezultate din Planul de dezvoltare socioeconomie a comunității în vederea accesării fondurilor structurale destinate reabilitării și modernizării infrastructurii;
- facilitarea comunității pentru implicare participativă în implementarea proiectului, în monitorizarea execuției proiectului și asigurarea durabilității obiectelor rezultate.

Măsura 4: Îmbunătățirea condițiilor de trai prin refacerea infrastructurii și a utilităților

Se vor adopta următoarele acțiuni:

- asigurarea prin Schema de Dezvoltare Socială a Comunităților Miniere finanțată de BIRD a unui fond destinat acordării de granturi în valoare de până la 100.000 USD pentru finanțarea unor proiecte de reabilitare a infrastructurii locale;
- asigurarea prin programul de infrastructura municipală (locală) finanțat de BIRD a unui fond destinat acordării de granturi cu valoare cuprinsă între 300 000 – 600 000 USD autorităților publice locale pentru finanțarea unor proiecte de reabilitare a infrastructurii locale pentru un număr determinat de localități selectate dintre cele mai grav afectate de restructurare;
- implicare participativă în implementarea proiectului, în monitorizarea execuției proiectului și asigurarea durabilității obiectelor rezultate
- asistarea grupurilor dezavantajate copii, tineri, femei, vârstnici, din comunitățile miniere prin acordarea de granturi dintr-un fond care finanțează „Schema de granturi mici”, parte a proiectului finanțat de BIRD în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață, serviciilor educaționale, sociale și a dezvoltării capitalului social;
- sprijinirea inițierii de activități productive aducătoare de venituri de către grupuri comunitare organizate prin Schema de Dezvoltare Socială a Comunităților Miniere dintr-un fond destinat acordării de granturi în valoare de până la 40 000 USD parte a proiectului finanțată de BIRD;
- asistarea autorităților publice locale din comunitățile miniere afectate de restructurare în elaborarea cu sprijinul instituțiilor responsabile de programe pentru îmbunătățirea fondului de locuințe;
- implicarea ministerelor și a instituțiilor descentralizate în îmbunătățirea condițiilor de asistență socială publică.

Întregul pachet de sprijin va fi pus în practică pe toată perioada de aplicare a strategiei dar se va aplica în principal acelorora pentru care nu există oportunități de restabilire a gospodăriilor și veniturilor în alte zone. Resursele și consultanța necesare vor fi accesibile în localitățile cele mai grav afectate.

Consultanța pentru realizarea acțiunii va avea baza în comunitățile locale respective, acțiunile întreprinse fiind cât mai apropiate posibil de comunitatea locală.

Măsura 5: *Imbunatatirea conditiilor de mediu si a infrastructurii, prin programe de lucrari publice*

Măsura 6: *Exploatarea resurselor locale din sectoarele agricol, forestier, piscicol și turistic*

Măsura 7: *„Reconstrucția socioeconomiei a localităților din zonele cele mai afectate, în vederea transformării acestora în poli de dezvoltare și implicit de creare de locuri de munca și pentru zonele adiacente”, respectiv: Borșa, Cavnic, Băiuț – Jud. Maramureș; Abrud, Baia de Arieș, Zlatna – Jud. Alba; Brad, Călan, Ghelari, Teliuc, Petrila, Petroșani, Aninoasa, Vulcan, Lupeni, Uricani – Jud. Hunedoara; Motru, Mătășari, Rovinari – Jud. Gorj; Anina, Moldova Noua, Oravița – Jud. Caras Severin, Bălan – jud. Harghita, Rodna – Jud. Bistrița-Năsăud.*

Se vor întreprinde următoarele acțiuni:

- promovarea politicii publice care să fundamenteze măsura ca parte a strategiei;
- asistarea autorităților publice locale la pregătirea implementării și monitorizarea proiectelor tehnice de infrastructură pentru reconstrucția socioeconomică a localităților sus menționate.

Măsura 8: *Promovarea unei imagini pozitive a regiunii respective pentru atragerea de investiții și investitori*

Etape de implementare a strategiei

Măsurile și acțiunile pentru implementarea strategiei au fost structurate pe următoarele etape:

- acțiuni imediate și pe termen scurt pentru perioada 2008-2009;
- acțiuni pe termen mediu pentru perioada 2010-2012;
- acțiuni pe termen lung în perspectiva anului 2020, pentru dezvoltare durabilă.

Măsuri și acțiuni imediate și pe termen scurt pentru perioada 2008 -2009

Pornind de la obiectivele strategice și luând în considerare întârzierile înregistrate în implementarea acestora, în condițiile în care de la 01.01.2007 România este membru în U.E. acțiunile imediate se vor concentra asupra mobilizării instituțiilor implicate în finalizarea în regim de urgență a cadrului de reglementări, accesării de către operatorii minieri a ajutorului de restructurare, asigurarea resurselor financiare de la bugetul de stat pentru programele de modernizare și re tehnologizare, atragerea de parteneri financiari,

implementarea sistemului de management de mediu, reforma personalului în sectorul minier, securitatea și sănătatea în muncă.

Principalele acțiuni propuse pentru perioada 2008-2009 sunt prezentate în programul de implementare a Strategiei industriei miniere în perioada 2008-2020 din anexa nr. 1.1.)

Măsuri și acțiuni pe termen mediu 2010-2012

În principal, acestea vizează consolidarea sectorului miniere urmare a procesului de restructurare, astfel încât să permită desfășurarea activității companiilor/societăților miniere în condițiile economiei de piață funcționale, în limita resurselor destinate sectorului, așa cum sunt prevăzute în buget și să asigure protecția socială a persoanelor ce urmează să fie disponibilizate din activitatea minieră.

Măsurile și acțiunile pe termen mediu 2010-2012 sunt prezentate în anexa nr. 1.2.)

*) Anexele nr. 1.1. și 1.2. la Strategia Industriei miniere pentru perioada 2008-2020 se comunică instituțiilor interesate de către Ministerul Economiei și Finantelor.

Acțiuni în perspectiva anului 2020

Regiunile afectate de restructurarea sectorului minier vor rămâne, o perioadă de timp, dependente într-un grad ridicat de activitatea minieră, atât prin nivelul de ocupare a forței de muncă direct și indirect, cât și prin resursele care urmează să fie atrase de această activitate.

De aceea, strategia vizează cu prioritate continuarea procesului regenerarea socioeconomică a zonelor miniere, de reconstrucție economică, sprijinirea investitorilor indiferent de forma de proprietate în reabilitarea și re tehnologizarea echipamentelor, tehnologiilor și creșterea eficienței activităților miniere.

Acțiunile prioritare prevăzute în acest scop sunt:

- transformarea mineritului din zonele respective într-un sector economic modern și viabil;
- ecologizarea zonelor afectate de activitatea minieră, în corelare cu programul de sistematizare a teritoriului, în vederea identificării și valorificării, în interesul dezvoltării economice a zonei, de noi oportunități;
- crearea unui sistem național integrat de monitorizare capabil să detecteze impactul de mediu generat de activitățile miniere și să permită raportarea la timp, într-o formă aptă să susțină un sistem eficient de planificare și răspuns în situațiile de urgență, a pericolelor care pot apărea;
- realizarea culoarelor rutiere europene care traversează zonele respective;

- dezvoltarea turismului ca alternativă la activitatea minieră tradițională, acolo unde condițiile sunt favorabile unui astfel de tip de dezvoltare;
- formarea profesională a tineretului, în concordanță cu cerințele pieței forței de muncă determinată de nevoile de calificare ale afacerilor ce se vor dezvolta în zonă;
- promovarea dezvoltării tehnologice, a transferului de tehnologii, ca alternativă la activitatea minieră;
- combaterea șomajului cronic prin acțiuni de ocupare în activități comunitare a acelei părți a populației exclusă de la angajare de către noii investitori din motive de vârstă, sex, abilități profesionale, nivel de instruire etc.

Concluzii

Efecte scontate

Urmare a implementării strategiei sectorului minier, se preconizează, în principal, următoarele efecte:

- funcționarea sectorului minier din România pe principiul de piață liberă în condiții de eficiență, siguranță a comunităților locale, protecție a cadrului natural și refacerea durabilă a mediului;
- controlul subvenționării activității de exploatare a huilei, în condițiile Regulamentului (CE) 1407/2002 a Comisiei Europene;
- privatizarea carierelor de lignit în formă organizatorică de societăți comerciale sau în companii integrate cu termocentralele;
- asigurarea necesarului de cărbune pentru sectorul energetic din producție internă pentru realizarea unui procent de 36% în balanța energetică a României;
- asigurarea necesarului de combustibil nuclear din producție internă pentru unitățile 1 și 2 de la Centrala Nucleară Cernavodă care va asigura realizarea unui procent de 15% în balanța energetică a României;
- asigurarea cu prioritate a combustibilului pentru centralele furnizoare de agent termic;
- derularea operațiunilor miniere pentru exploatarea resurselor minerale solide în condiții de protecția mediului, conform cu legislația în vigoare;
- utilizarea durabilă a resurselor naturale prin integrarea protecției mediului și a conservării naturii în politicile sectoriale. Aceasta integrare este extrem de importantă în domenii precum *utilizarea terenurilor, dezvoltarea rurală, utilizarea durabilă a resurselor de apă, managementul deșeurilor și siguranța mediului*, precum și *dezvoltarea regională și a așezărilor umane și amenajarea teritoriului*;
- oprirea activității și închiderea minelor neprofitabile, în conformitate cu programele elaborate de fiecare companie/societate minieră;
- promovarea unui proces de închidere a minelor coerent, în condiții de informare a comunităților locale și atragerii acestora în proces;

- crearea unui sistem de monitorizare capabil să raporteze impacturile de mediu care au loc și să detecteze și să raporteze la timp pericolele care pot apărea, într-o formă aptă să susțină un program eficient de planificare și răspuns în situațiile de urgență;
- asigurarea protecției sociale pentru cca. 32.200 de persoane, reprezentând salariații disponibilizați în perioada 2004-2008, precum și pe cei care urmează a se disponibiliza în perioada 2009-2012;
- promovarea unui proces de închidere a minelor transparent, în condiții de informare a comunităților locale și atragerii acestora în proces;
- crearea pe termen mediu a circa 56.000 locuri de muncă, din care 23.000 pe termen limitat (2-3 ani), reprezentând ocupații specifice executării de lucrări de infrastructură;
- dezvoltarea unui mediu de afaceri atractiv pentru investitorii locali și străini;
- dezvoltarea unui sector privat în zonele miniere, capabil să absoarbă forța de muncă locală disponibilă;
- realizarea unui mediu atractiv extinderii activităților turistice, acolo unde zona se pretează;
- adaptarea sistemului educațional la noile cerințe ale agenților economici și activităților ce se dezvoltă în regiune;
- asigurarea unei asistențe sociale active adresate grupurilor celor mai defavorizate reprezentate de copii lipsiți de mijloace de subzistență, bătrâni cu venituri reduse, persoane cu vârste și profesii neatractive pentru noile activități ce se dezvoltă, precum și persoane cu handicap.

Resursele financiare pentru realizarea obiectivelor strategiei

Realizarea obiectivelor strategiei necesită asigurarea resurselor financiare corespunzătoare acțiunilor propuse.

Resursele financiare necesare pentru implementarea strategiei pe categorii de destinații au fost calculate pe baza studiilor elaborate cu sprijinul BIRD și a experienței însușite de experții MEF și ANDZM în procesul de restructurare a sectorului.

În funcție de etapele parcurse în implementare, a măsurilor și acțiunilor prevăzute în strategie, se produce o schimbare a raportului în asigurarea cu resurse între sectorul bugetar și sectorul privat, în sensul creșterii ponderii acestuia din urmă.

Data fiind prioritatea imediată de a soluționa problemele privind modernizarea și re tehnologizarea minelor viabile, a creării de locuri de muncă și crearea mediului de afaceri favorabil dezvoltării economiei alternative, este necesar pentru început un aport substanțial de fonduri din partea bugetului de stat și a finanțărilor angajate în numele statului.

Pentru implementarea strategiei, în perioada 2008-2012 sunt necesare resurse financiare în suma de 4.018,3 milioane lei RON, din care pentru perioada 2008-2009 suma de 3.120,8 milioane lei RON.

În anexa nr. 2 se prezintă destinația acestora, precum și sursele din care vor fi asigurate.

Guvernul va sprijini operatorii minieri din sectorul de lignit în demararea și derularea instrumentelor de atragere de pe piețele financiare a resurselor necesare finanțării modernizărilor, re tehnologizărilor și achizițiilor de terenuri.

Cadrul instituțional

Pentru implementarea strategiei se va asigura o coordonare instituțională unitară, care să implice interacțiunea instituțiilor publice, răspunzătoare fiecare numai pentru partea care îi revine, în vederea realizării ansamblului și pentru o mai bună coordonare cu organizațiile sindicale.

Cadrul instituțional pentru implementarea strategiei va fi asigurat, după cum urmează:

- Responsabilitatea generală pentru pregătirea și monitorizarea programului de implementare a strategiei revine Ministerului Economiei și Finanțelor, care va lucra cu ministerele și agențiile specializate implicate;
- ANDZM este responsabil pentru implementarea componentei de regenerare socială a strategiei
- Direcția Generală Resurse Minerale este responsabilă cu implementarea și monitorizarea strategiei;
- Grupul de experți angajați pe o perioadă limitată pentru a îndeplini sarcini specifice;
- Autoritățile publice locale din zonele afectate de restructurarea sectorului minier.

Instrumente pentru realizarea strategiei

Realizarea strategiei necesită adoptarea unor instrumente ferme care să asigure echilibrul și echidistanța între diverse cercuri de interese ce pot apărea în zone de mari transformări economice.

Pentru implementarea strategiei este necesară promovarea următoarelor instrumente:

- cadrul de reglementari promovat ca urmare a aprobării strategiei;
- parteneriatele investitori privați-mine cu condiții de viabilizare desprinse din companiile/societățile miniere insolabile;
- lichidarea judiciară a companiilor/societăților insolabile.

- privatizarea companiile/societățile și atragerea de resurse pentru dezvoltarea, diversificarea și modernizarea acestora;
- promovarea instrumentelor de atragere de pe piețele financiare a resurselor necesare finanțării modernizărilor, re tehnologizărilor și achizițiilor de terenuri pentru sectorul de lignit și a activităților specifice procesului de închidere a obiectivelor miniere, reconstrucția ecologică a suprafețelor afectate și implementarea sistemului național de monitorizare a factorilor de mediu, ca instrument eficient de prevenire, planificare și răspuns în situații de urgență;
- Regulamentul 1407/2002 a Comisiei Europene pentru acordarea ajutorului de stat sectorului de huila;
- politica publică pentru valorificarea resurselor de lignit din bazinul minier al Olteniei;
- politica publică de valorificarea a resurselor interne de uraniu prin dezvoltarea activității de extracție, preparare a minereurilor uranifere și rafinare a concentratelor tehnice și a stocurilor de concentrate tehnice;
- politica publică pentru asigurarea cu combustibil a centralelor pentru termoficare Brașov, Bacău, Oradea, Arad, Timișoara, Halânga, Govora, Craiova II, Iași, Suceava, Paroșeni și Mintia;
- politica publică privind asumarea de către stat a obligațiilor de refacere a mediului pentru degradările produse înainte de 01.01.2007;
- politica publică privind „Reconstrucția socioeconomics a localităților din zonele cele mai afectate, în vederea transformării acestora în poli de dezvoltare și implicit de creare de locuri de munca și pentru zonele adiacente”
- instrumente pentru dezvoltarea mediului economic în zona:
 - sistem de creditare a micilor întreprinzători;
 - sistem de sprijinire prin granturi a înființării de noi afaceri;
 - sistem de informare a publicului și consultanță pentru afaceri;
 - sistem de finanțare de lucrări publice pentru comunitate, care să creeze locuri de muncă temporare și servicii care să asigure sustenabilitatea comunității ulterior închiderii minelor.

Ministerului Economiei și Finanțelor îi revine responsabilitatea urmării implementării reformei în sectorul minier în scopul atingerii rentabilității financiare a unităților de exploatare.

Problemele sociale din regiunile afectate de restructurare sunt consecința specificității activităților economice care au fost desfășurate de-a lungul timpului în zonă, caracterului eterogen al populației, resurselor limitate care să asigure alte dezvoltări economice decât cele existente și adaptării lente la schimbare.

Strategia este rezultatul consultării și participării tuturor factorilor interesați din zonă și din afara acesteia, așa cum sunt grupurile cele mai defavorizate, comunitățile locale, companiile naționale, autoritățile regionale, ONG-uri precum și instituțiile guvernamentale, ca și a expertizei unor grupuri de specialiști atrași cu sprijinul Băncii Mondiale și al Ministerului Economiei și Finanțelor.

Strategia sprijină prin acțiunile propuse accelerarea dezvoltării sectorului privat, capabil să asigure pe termen mediu și lung dezvoltarea unei industrii miniere performante și eficiente și absorbția persoanelor fără loc de muncă, a tinerilor absolvenți precum și a persoanelor ce urmează a părăsi sectorul minier.

Strategia asigură condițiile ca, în realizarea obiectivelor pe termen mediu, să se finanțeze din resurse bugetare, fonduri structurale de coeziune și credite externe, măsuri și acțiuni de modernizare și reabilitare a celor mai performante mine în vederea oferirii acestora spre privatizare, acțiuni specifice procesului de reabilitare a zonelor afectate și implementarea sistemului național de monitorizare postînchidere a factorilor de mediu, precum și lucrări de infrastructură în scopul îndeplinirii obiectivului strategic de primă urgență - crearea de noi locuri de muncă și dezvoltarea unui mediu favorabil sectorului privat.

Dezvoltarea în timp a unui mediu atractiv de afaceri și a unei infrastructuri adecvate va conduce la schimbarea raportului între fondurile de investiții din surse bugetare și din cele private în favoarea acestora din urmă.

Restructurarea capacităților de producție și restructurarea financiară a companiilor/societăților miniere constituie unul din obiectivele specifice asumate de către Guvern în abordarea economiei în această perioadă.

Strategia are în centrul atenției locuitorii regiunilor miniere, pe care îi implică direct în implementarea acțiunilor și măsurilor prevăzute, alături de autoritățile locale și centrale care trebuie să asigure cadrul organizatoric și de reglementări precum și instrumentele necesare îndeplinirii obiectivelor.